

TANTÁRGYI ADATLAP

Környezetmenedzsment rendszerek

BMEGT42M528

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Környezetmenedzsment rendszerek

Azonosító

BMEGT42M528

A tantárgy jellege

kontaktórási tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

vizsgaérdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

Neve *Beosztása* *Email címe*

Dr. Csuvár Ádám egyetemi adjunktus csuvar.adam@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Regionális és környezeti gazdaságtan részidős képzés őszi kezdés**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **3**

Szak: **Regionális és környezeti gazdaságtan részidős képzés tavaszi kezdés**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **4**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Regionális gazdaságtan / Regional economics

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2024.05.29.) az 580439/11/2024 iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2024.05.29-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tantárgy alapvető célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a modern vállalati környezetvédelem legfontosabb kérdéseit, a vállalatok magatartását meghatározó tényezőket és a rendelkezésükre álló eszközöket. Képesek legyenek a gazdálkodó szervezeteknél működő számos egyéb vállalatirányítási rendszerrel összefüggésben látni a környezetvédelem helyét, szerepét a vállalati gazdálkodás rendszerében, továbbá képesek legyenek felmérni egy vállalat környezeti teljesítményét, illetve kiválasztani és alkalmazni a javítására alkalmas eszközöket.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a környezeti kockázatok típusait, az azokra épülő vállalati stratégiákat;
2. ismeri a vállalatok környezeti menedzsmentjébe beépíthető különböző irányzatokat, ezek előnyeit és hátrányait, egymással való összehasonlításukat;
3. Tisztában van a környezeti teljesítményértékelés szerepével, ismeri az ISO14001 és EMAS rendelet jellemzőit;
4. Ezen kívül ismeri az ökomarketinggel valamint társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos vállalati előnyöket;
5. Ismeri a vállalati környezeti problémák és megoldások mellett az utóbbi időkben egyre inkább megjelenő fenntartható üzleti modellek és a fenntartható fogyasztás alapjait is.
6. A hallgató ismeri a vállalati környezeti stratégiát meghatározó legfontosabb tényezőket; a lehetséges stratégiatípusokat.
7. Tisztában van a vállalati környezeti kockázatok jelentőségével és a környezeti menedzsmentre gyakorolt hatásával.
8. Ismeri a vállalatok által alkalmazott legfontosabb környezetvédelmi irányzatokat (módszereket), azok előnyeit és hátrányait.
9. Ismeri és gyakorlati példák alapján alkalmazni tudja a vállalati környezeti irányítás különböző eszközeit (környezeti marketing, környezeti teljesítményértékelés, környezeti marketing).
10. Ismeri a környezeti irányítási rendszerek alapelveit, működési mechanizmusát és építőköveit, valamint gyakorlatban alkalmazni is tudja azokat.
11. Tisztában van a KIR alkalmazását meghatározó piaci mechanizmusokkal, a piac szereplőinek a feladataival.

Képesség

1. A hallgató képes a vállalati környezetmenedzsmenttel kapcsolatos kérdésekben az összefüggések felismerésére, azok elemzésére,
2. A vállalati környezetmenedzsmenttel kapcsolatos információkról kritikus gondolkozásra,
3. A vállalati környezetmenedzsmenttel kapcsolatos kérdések felismerésére, megértésére és megválaszolására.
4. A holisztikus szemlélet elsajátítására és multidiszciplináris összefüggések feltérképezésére, a más tudományokkal kapcsolódó pontok indoklására,
5. Képes komplex módon értékelni egy vállalkozás környezeti teljesítményét, önálló munkában feldolgozva konkrét esettanulmányokat.
6. Felismeri a vállalati környezeti stratégia alapvető jellemzőit, a stratégiaválasztást meghatározó tényezőket.
7. Képes azonosítani a vállalatok stakeholdereit, az azokkal kapcsolatos legfontosabb feladatokat,
8. Valamint képes a fentiek közérthető, nem szakmabeli és szakmabeli közönség előtti interpretálására.

Attitűd

1. Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgató társaival,
2. Folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását,
3. Nyitott az információtechnológiai eszközök használatára,
4. Törekszik a gazdaság környezetre és emberi jólétre gyakorolt hatásának, az erőforrás elosztás egyenlőtlenségeiből fakadó igazságtalanságok megértésére, feloldásaihoz szükséges tényezők értékelésére.
5. A hallgató nyitott a vállalati működés mélyebb megértésére, a környezeti összefüggések feltárására.
6. Törekszik a problémák együttműködésen alapuló megközelítésére és kezelésére.
7. Kritikusan ítéli meg a környezeti és társadalmi problémákkal kapcsolatba hozható társadalmi csoportok szerepét.
8. Törekszik komplex rendszerek megértésére.
9. Nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket.
10. Szükség esetén együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában.

Önállóság és felelősség

1. Önállóan végzi a környezetmenedzsmenthez kapcsolódó problémák megoldását,
2. Gondolkodásában a rendszerelvű megközelítést alkalmazza.
3. A hallgató önállóan képes felmérni a vállalati környezeti teljesítményt.
4. Felelős gondolkodást mutat a vállalati működésben felmerülő környezeti és társadalmi problémák kapcsán.

Oktatásmódszertan

Előadások és szemináriumok. Csoportmunka az órák keretében és az órákon kívül. Infokommunikációs eszközök, vállalati és egyéb szakmai anyagok alkalmazása.

Tanulástámogató anyagok

- Szerk: Kósi Kálmán - Valkó László: Környezetmenedzsment. (Tankönyv; BME - Typotex Kiadó, Budapest, 2008.). ISBN 963-9664-07-3

- Csutora Mária – Kerekes Sándor: A környezetbarát vállalatirányítás eszközei (KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2004. ISBN 963 224 742 6)
- S. Schaltegger, R. Burritt, H. Petersen : An Introduction to Corporate Environmental Management, Striving for Sustainability, Routledge, ISBN 978-1874719656
- További cikkek és ajánlott irodalom a diasorban

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése a szorgalmi időszakban két összegző tanulmányi teljesítmény értékelés (zárthelyi dolgozat) és egy részteljesítmény-értékelés (projektfeladat) alapján történik. Ezek alapján kerül aláírásra a tárgy, illetve megajánlott jegy adható. A megajánlott jegyet nem szerzett hallgatók a vizsgaidőszak során írásbeli vizsgát tesznek a tárgyból.

Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása 1. Összegző tanulmányi teljesítményértékelés: a tantárgy tudás és képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja két zárthelyi dolgozat formájában. A dolgozat az elsajátított ismeretek felmérésére és azok alkalmazására fókuszál, így a fogalmak pontos ismeretén kívül a probléma-felismerést és megoldást helyezi a középpontba. Az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt a tantárgy előadója határozza meg, a rendelkezésre álló munkaidő 60 perc. 2. Részteljesítmény-értékelés (projektfeladat): a tantárgy tudás, képesség, attitűd, valamint önállóság és felelősség típusú kompetenciaelemeinek komplex értékelési módja, melynek megjelenési formája egy egyénileg vagy csoportosan készített projektfeladat, melynek tartalmát, követelményeit, beadási határidejét és értékelési módját az oktató határozza meg és osztja meg a hallgatókkal. B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelés részletes leírása: Írásbeli vizsga.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- 1. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 30
- 2. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 30
- részteljesítmény értékelés (projektfeladat): 40
- összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- Írásbeli vizsga (amennyiben a hallgató nem fogadja el a megajánlott érdemjegyet, úgy a vizsga eredménye teszi ki a végső eredményt): 100
- összesen: 100

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Az aláírás megszerzésének feltétele mindkét összegző tanulmányi teljesítményértékelés legalább 50%-os eredménnyel teljesítése, valamint a projektfeladat leadása. Az aláírás a TVSz-ben meghatározottak szerinti érvényességgel rendelkezi

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	90
Jeles	80–89
Jó	70–79
Közepes	60–69
Elégéséges	50–59
Elégtelen	0–49

Javítás és pótlás

1) A hatályos TVSz értelmében az összegző tanulmányi teljesítményértékelések mindegyike pótolható. 2) Az összegző tanulmányi teljesítményértékelések első alkalommal a pótlási időszakban díjmentesen pótolhatók, javíthatók. Javítás esetén az új eredmény a régit minden esetben felülírja. 3) Amennyiben az 1) pont szerinti pótlással sem tud a hallgató elégtelentől különböző érdemjegyet szerezni, úgy – szabályzatban meghatározott díj megfizetése mellett – második alkalommal ismételt kísérletet tehet az eredményes teljesítésre. 4) Amennyiben a hallgató nem szerzett megajánlott jegyet a tárgyból, akkor a vizsgaidőszakban vizsgát tesz. 5) A részteljesítményértékelés jellegéből fakadóan nem pótolható/adható le késedelmesen. 6) A vizsga javítására és pótlására a TVSZ 121. és 123. paragrafusa szerint van lehetőség.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel kontakt órákon	24
félévközi készülés órákra	12
felkészülés az összegző tanulmányi teljesítményértékelésekre	44
projektfeladat elkészítése	40
tananyag önálló elsajátítása	30
összesen	150

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőlet véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2024. 05.06-án. Érvényes 2024.05.06-tól.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 A gazdálkodó szervezetek (vállalatok, intézmények, háztartások) környezetvédelmi feladatai. A vállalatok kapcsolata az állami környezetszabályozással. A környezetszabályozási eszközök alaptípusainak áttekintése
- 2 A menedzsment feladatai a környezetvédelemben (jogszabályi környezet és önszabályozás). A környezetmenedzsment eszközei, technikái
- 3 Vállalati környezetvédelem egyes környezetgazdaságtani alapjai
- 4 Környezeti kockázatok és stratégia – környezeti kockázatok vállalati megítélése és értelmezése, valamint a környezeti kockázatok kezelésére alkalmazott vállalati stratégiák. Környezeti konfliktusok és kezelési lehetőségeik
- 5 A vállalati környezeti teljesítmény értékelése. Mérési lehetőségek és vállalati példákon keresztüli bemutatás
- 6 A környezeti irányítási rendszerek céljai, alapelvei és felépítése
- 7 A szervezeti döntések környezeti megalapozása. A környezeti tényezők és hatások szerepe, jelentősége a döntésekben. A környezeti hatások értékelésének módszerei. Az esettanulmány alapján gyakorlati feladat
- 8 A környezeti audit- és teljesítményértékelés helye, szerepe a vállalati szabályozás folyamatában. A környezetvédelmi felülvizsgálat tartalma, szerepe a magyar környezetvédelmi gyakorlatban, hatása a gazdálkodásra. A SWOT vizsgálat alkalmazhatósága a környezetvédelemben. Az esettanulmány alapján gyakorlati feladat
- 9 Környezetmenedzsment rendszer kiépítése az Európai Unió gyakorlatában, az EMAS rendelet tartalma, követelményei. Szabványosítási háttér. Az ISO 14000 szabványcsalád
- 10 Környezeti politika és tervezés a környezeti irányítási rendszerekben
- 11 Környezeti kommunikáció és oktatás: követelmények és gyakorlat. A környezeti jelentések típusai, tartalma. A környezeti jelentés, mint menedzsment eszköz. Gyakorlati példák elemzése. Környezeti marketing; öko-címke rendszerek
- 12 Környezeti számvitel és pénzügyek – a környezeti költségek értelmezése, kezelésük megtérülési számításokban és a megtérülési számítások buktatói

További oktatók

Dr. Kósi Kálmán György címzetes egyetemi tanár / honorary professor kosi.kalman@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék vezetője hagyja jóvá.